

Pentti Hakkarainen

Suomen Pankki

Euroopan ja Yhdysvaltain taloudet vahvistuneet, Suomen näkymät heikot

Säästöpankki Optia 17.9.2015

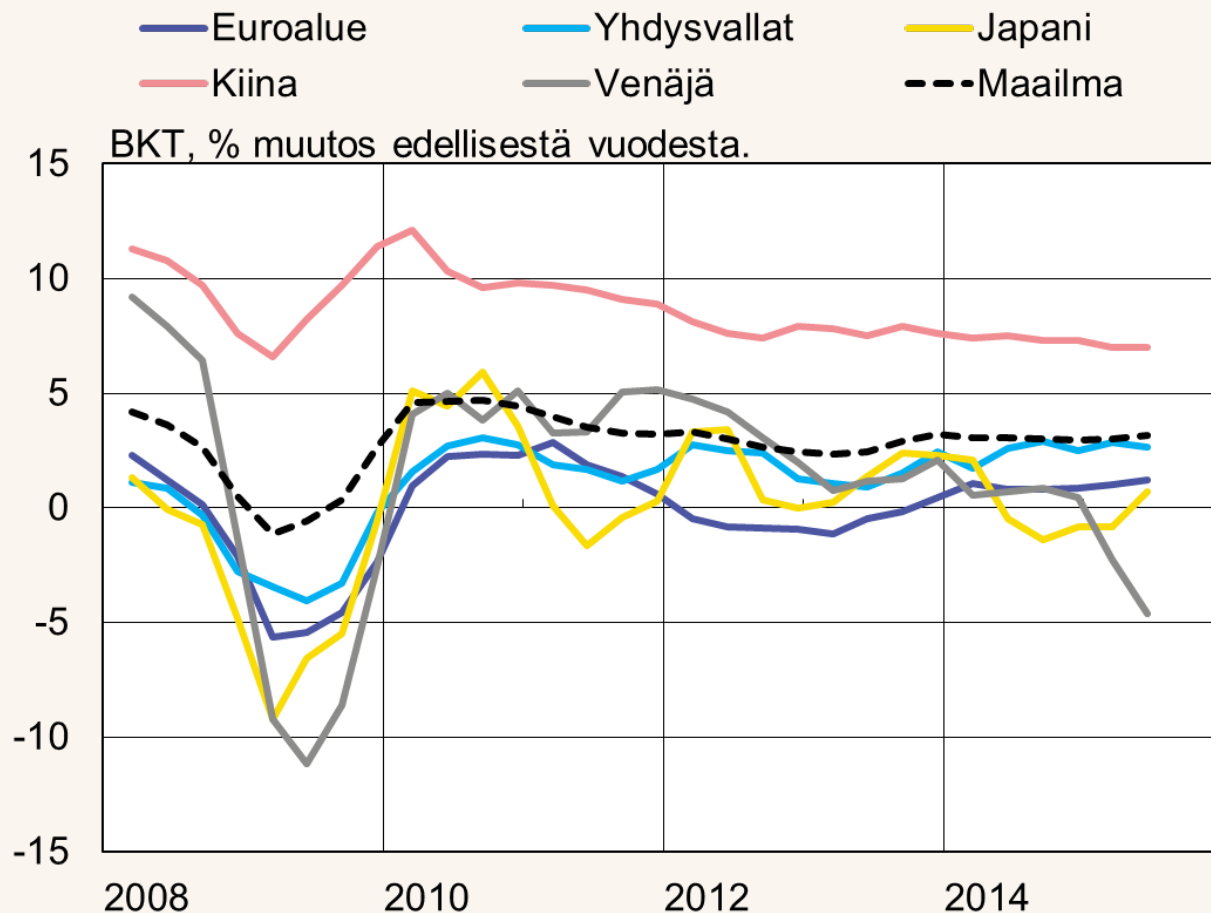

Esityksen teemat

- Kansainvälien talouden kehitys epäyhtenäistä
 - Euroopan ja Yhdysvaltain taloudet vahvistuneet
 - Nousevien talouksien kasvu hidastunut
- Suomen talouden näkymät edelleen heikot
 - Vaikeuksien voittaminen edellyttää määrätietoista politiikkaa

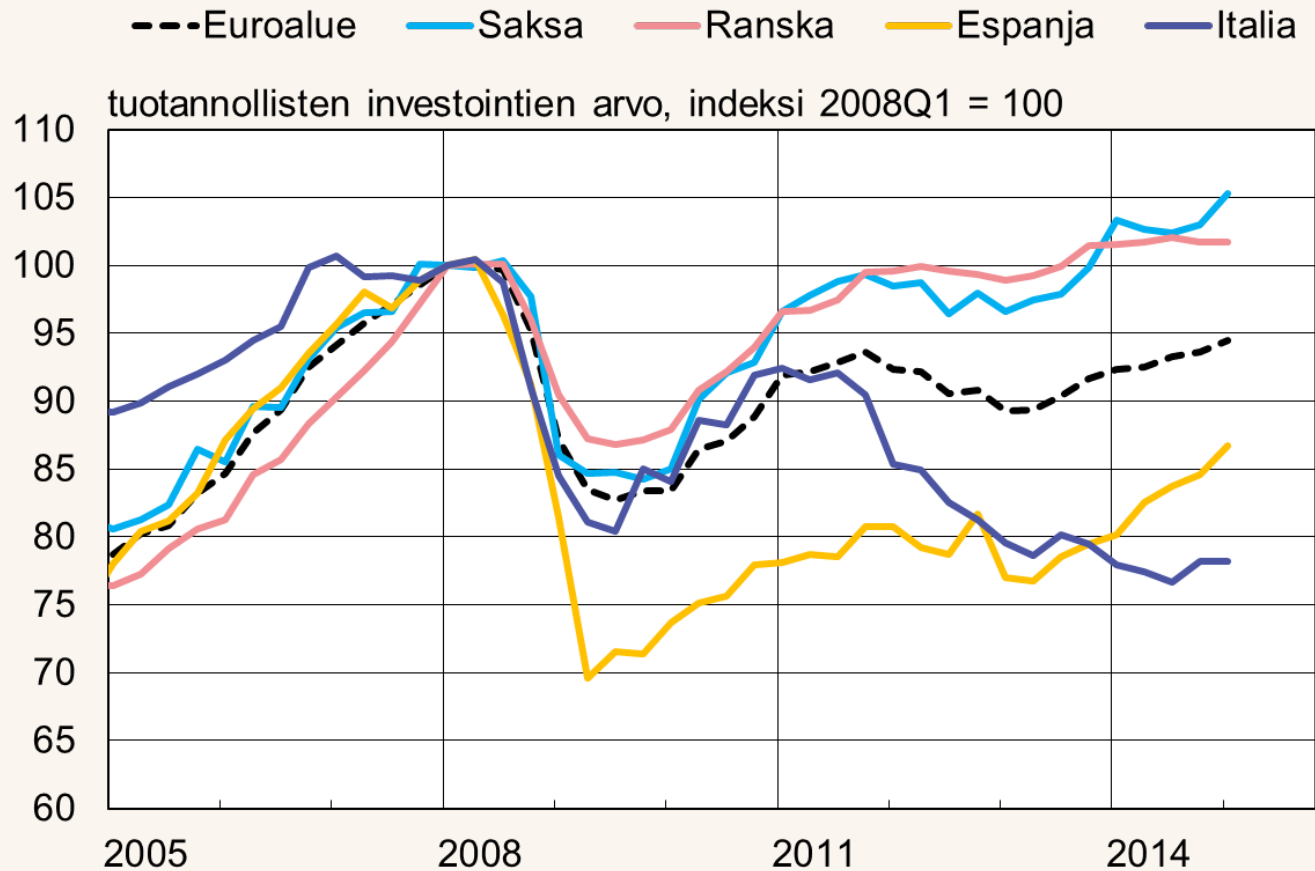
Maailmantalouden kehitys epäyhtenäistä

Lähteet: Kansalliset tilastoviranomaiset, Macrobond ja SP:n laskelmat.
30307@Chart1

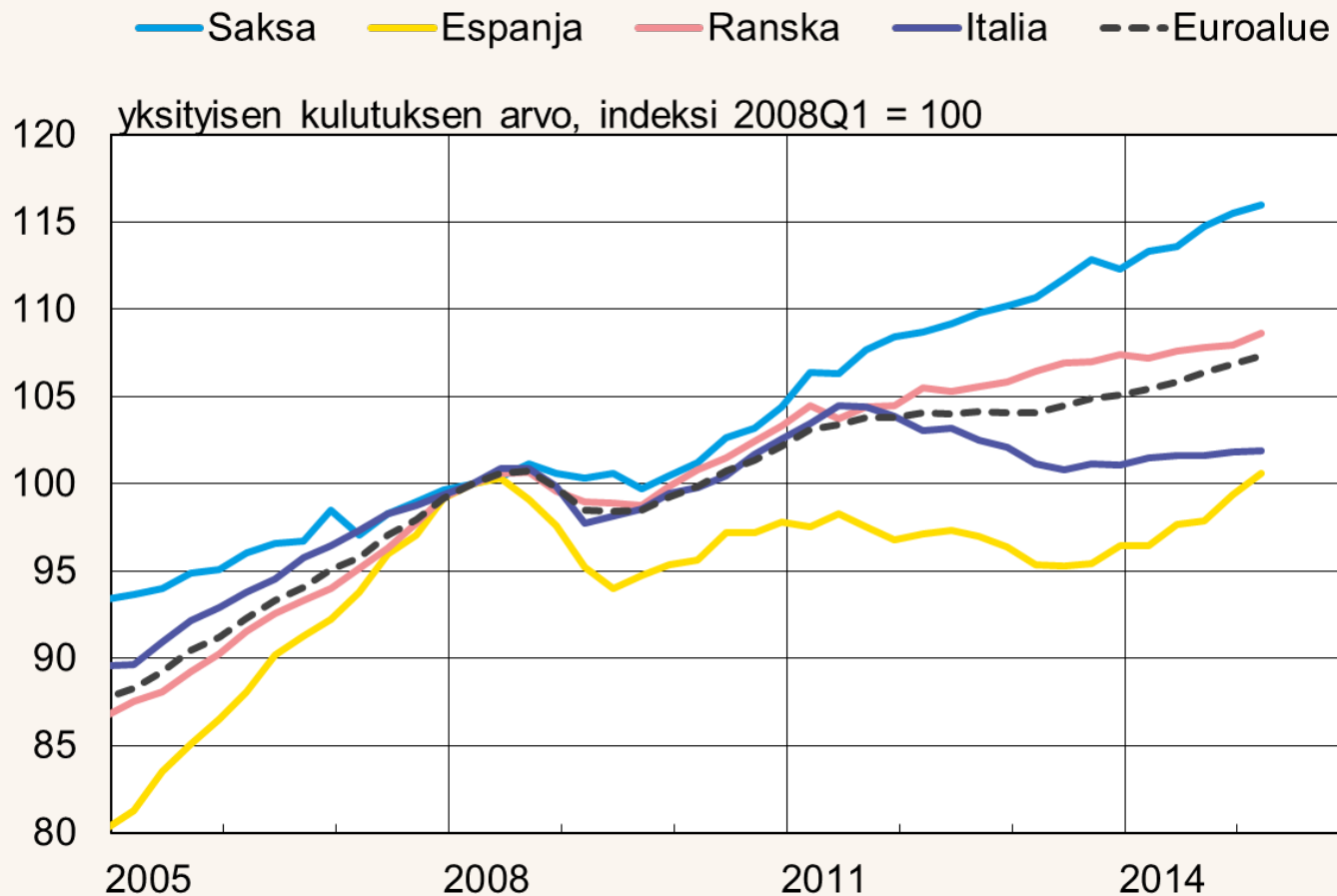
Kevyt rahapolitiikka ja rahoituksen välittymisen koheneminen tukevat investointien kasvua

Lähde: EKP ja Suomen Pankki. 32111@Chart2

Reaalitulojen suotuisa kehitys on auttanut yksityisen kulutuksen elpymistä euroalueella

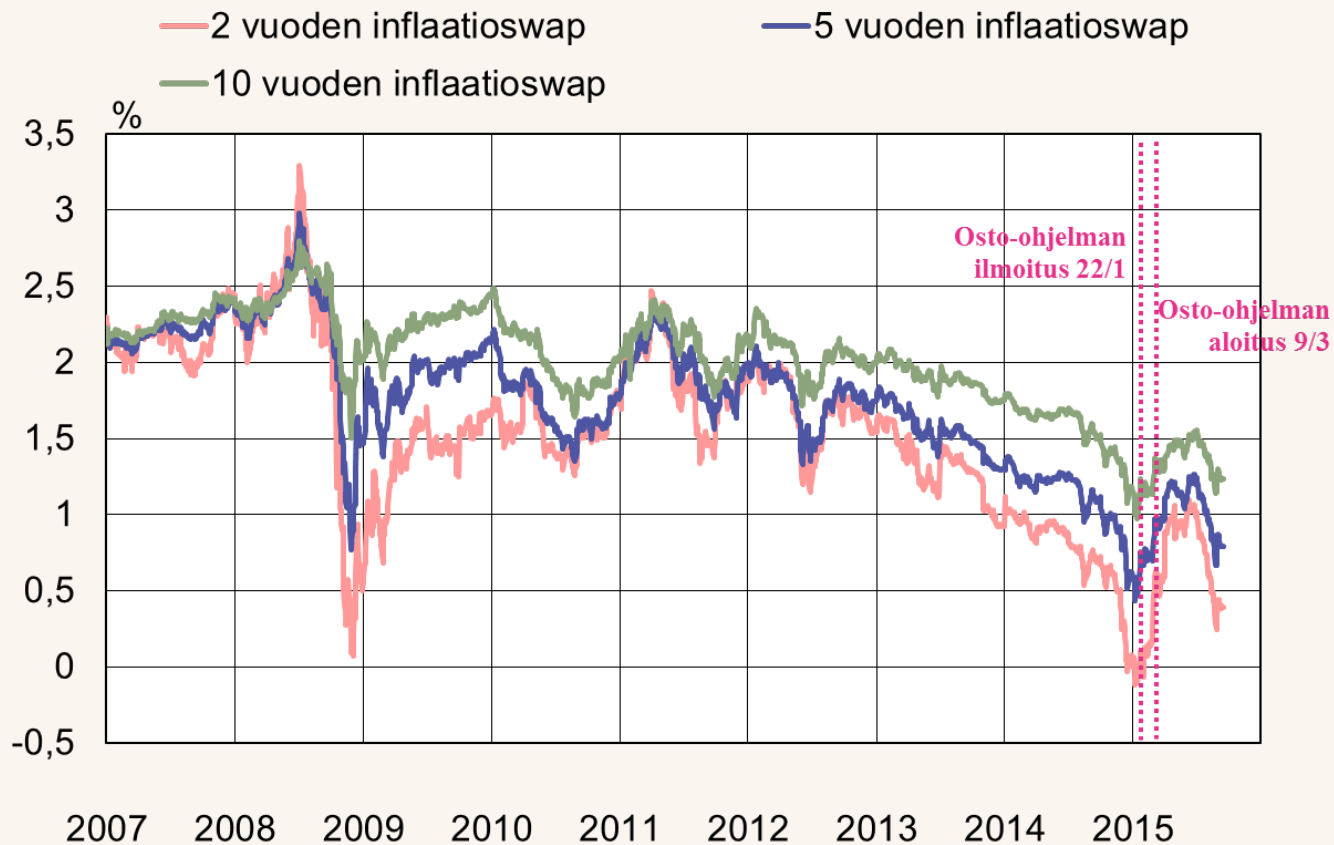

Lähde: OECD Economic Outlook kesäkuu 2015.

patu30162@Consu

Euroalueen inflaatio-odotukset laskeneet uudelleen osin raaka-aineiden hintojen laskun myötä

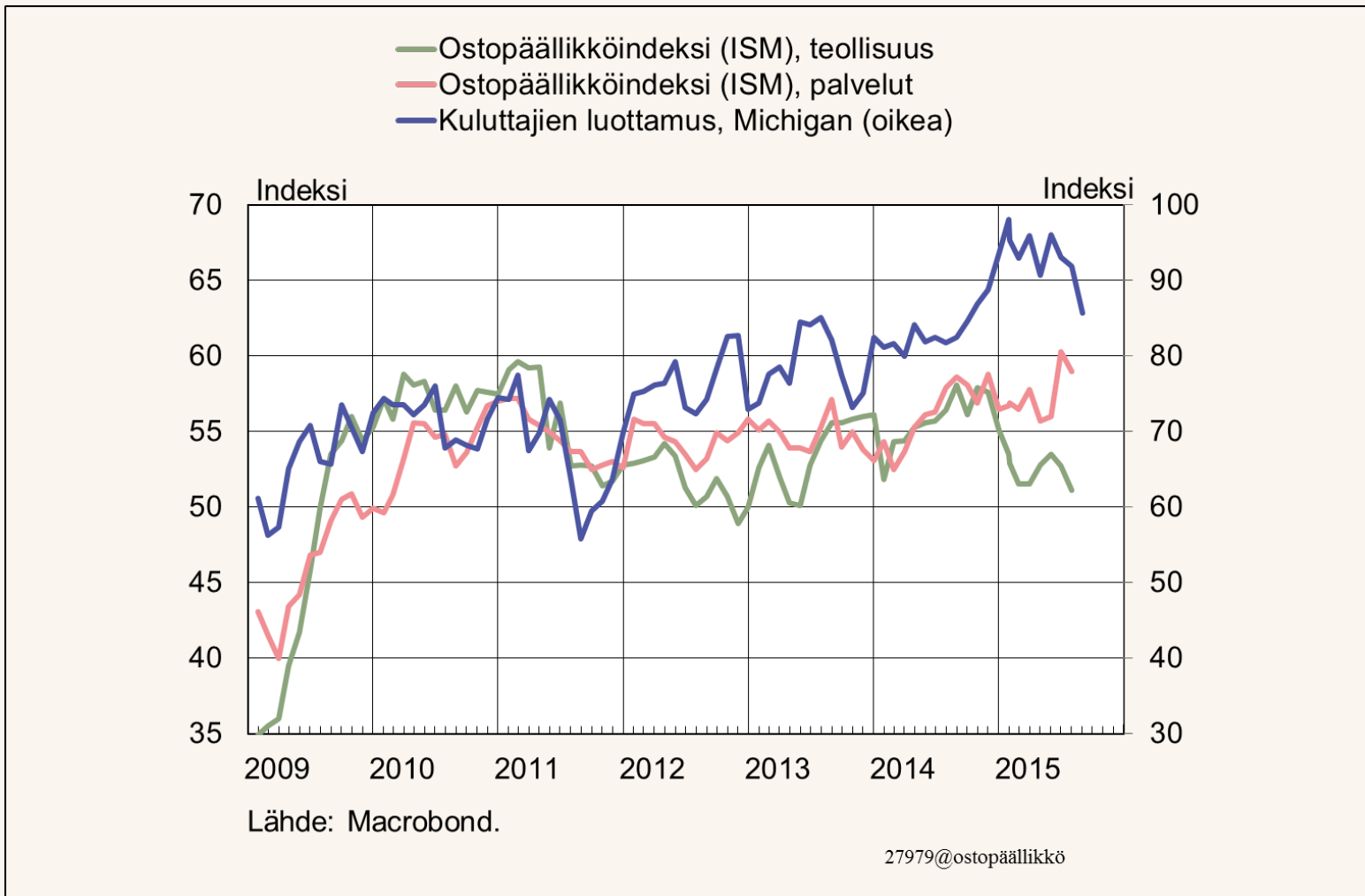

Lähde: Bloomberg.

patu30199@swap

Yhdysvalloissa kuluttajien luottamus säilynyt vahvana, teollisuuden heikentynyt

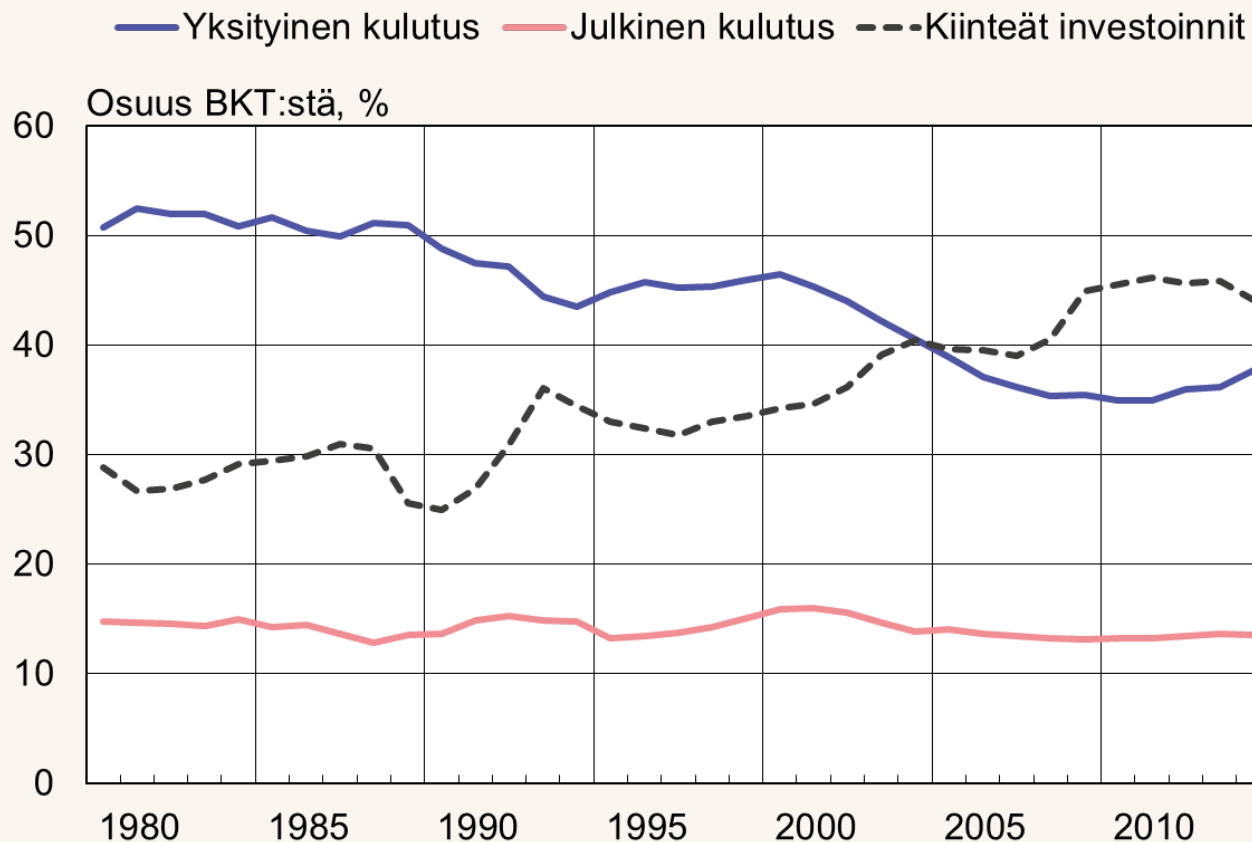
Kiinan pörssiromahdus oli seurausta liian korkealle virittyneistä kasvuodotuksista

Lähde: Macrobond.
patu32103@SC

Kiinan talouskasvun maltillistuminen liittyy talouden kasvumallin muuttumiseen

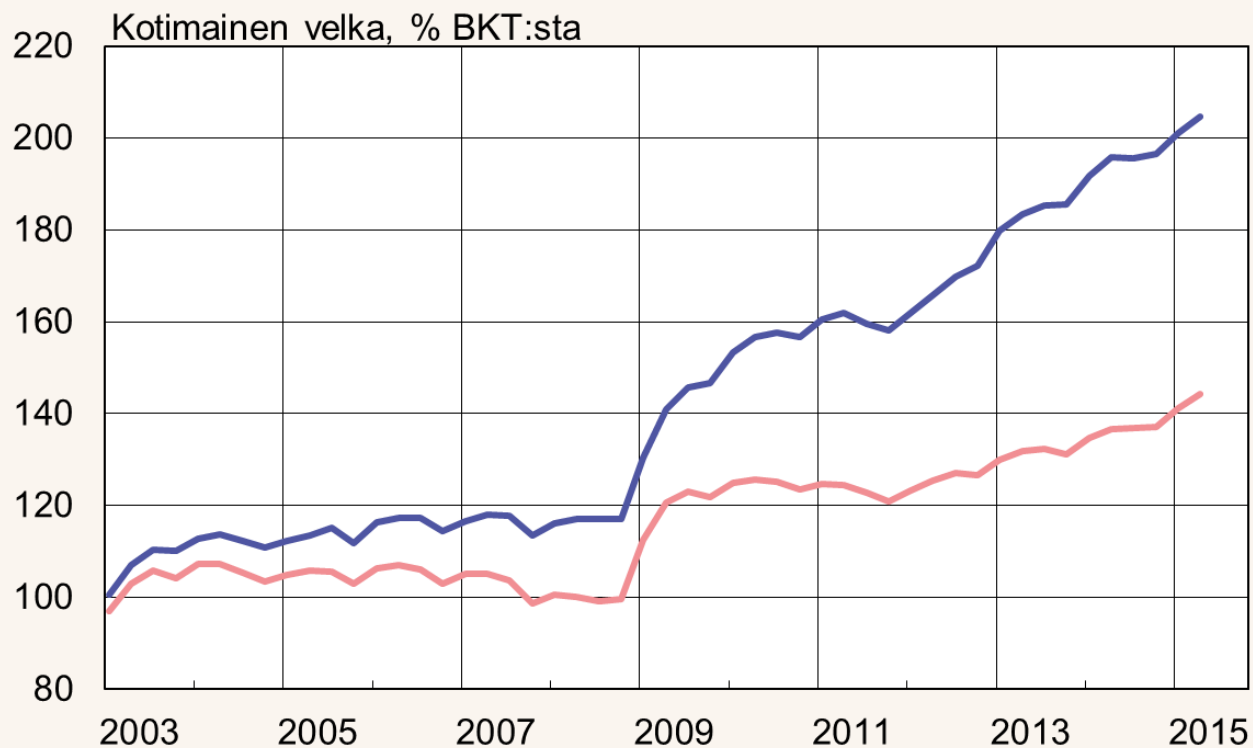

Lähde: CEIC, Macrobond.

Jatkuvasti kasvava velkaantuminen kuitenkin lisää riskejä Kiinassa

— Pankkilainat — Yhteensä (pl. osakkeet)

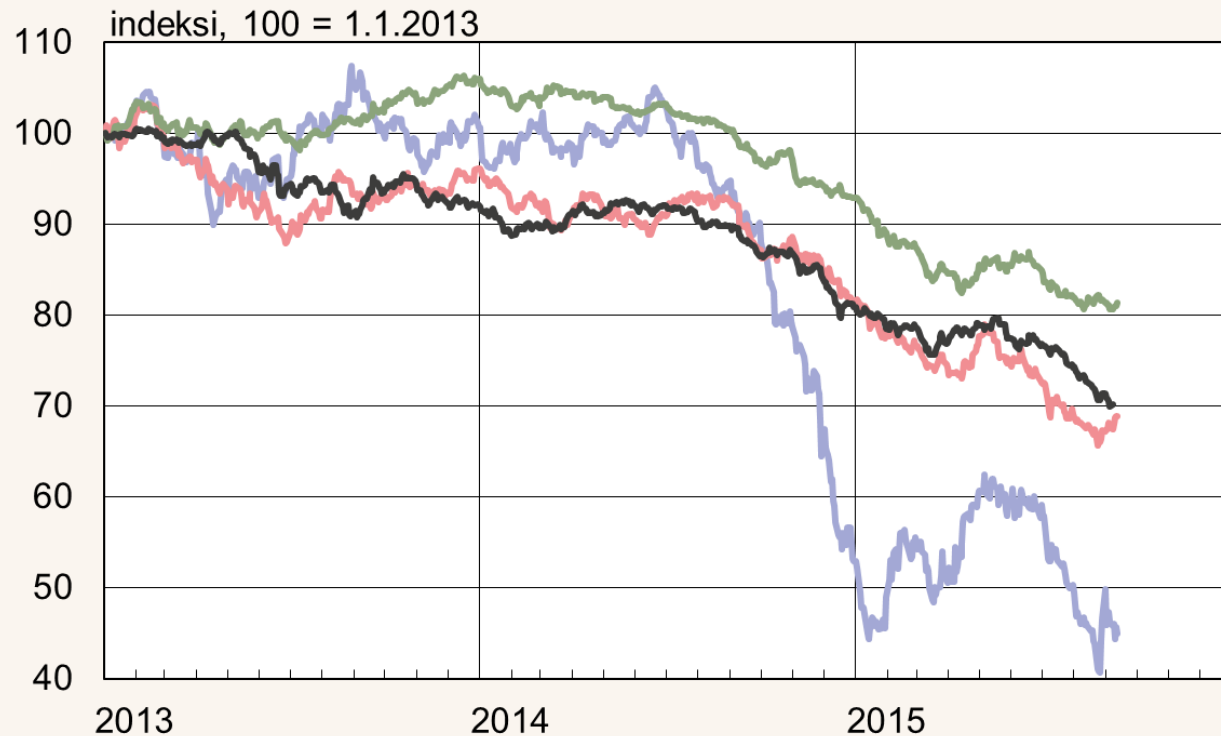

Lähde: Macrobond, PBoC, BOFIT.

Raaka-aineiden halpeneminen painanut nousevien talouksien valuuttakurssit laskuun

- Raaka-aineindeksi, energia
- Raaka-aineindeksi, teollisuus
- Raaka-aineindeksi, maatalous
- Valuuttakurssi-indeksi*

Lähde: Bloomberg, Macrobond.

patu32103@EMCI

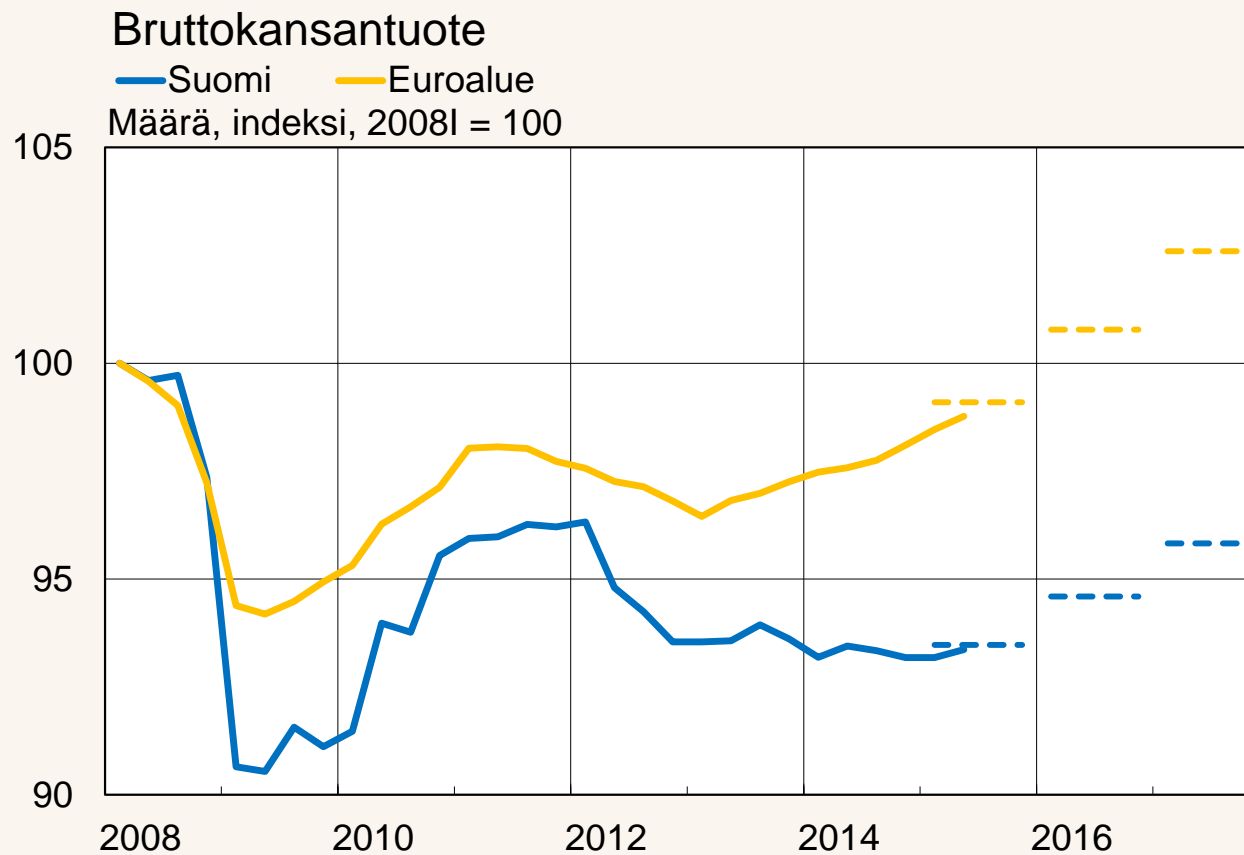
* Emerging Market Currency Index (JP Morgan)

Suomen talouden näkymät edelleen heikot

Ennusteet: kasvu Suomessa jää euroalueen keskiarvoa hitaammaksi

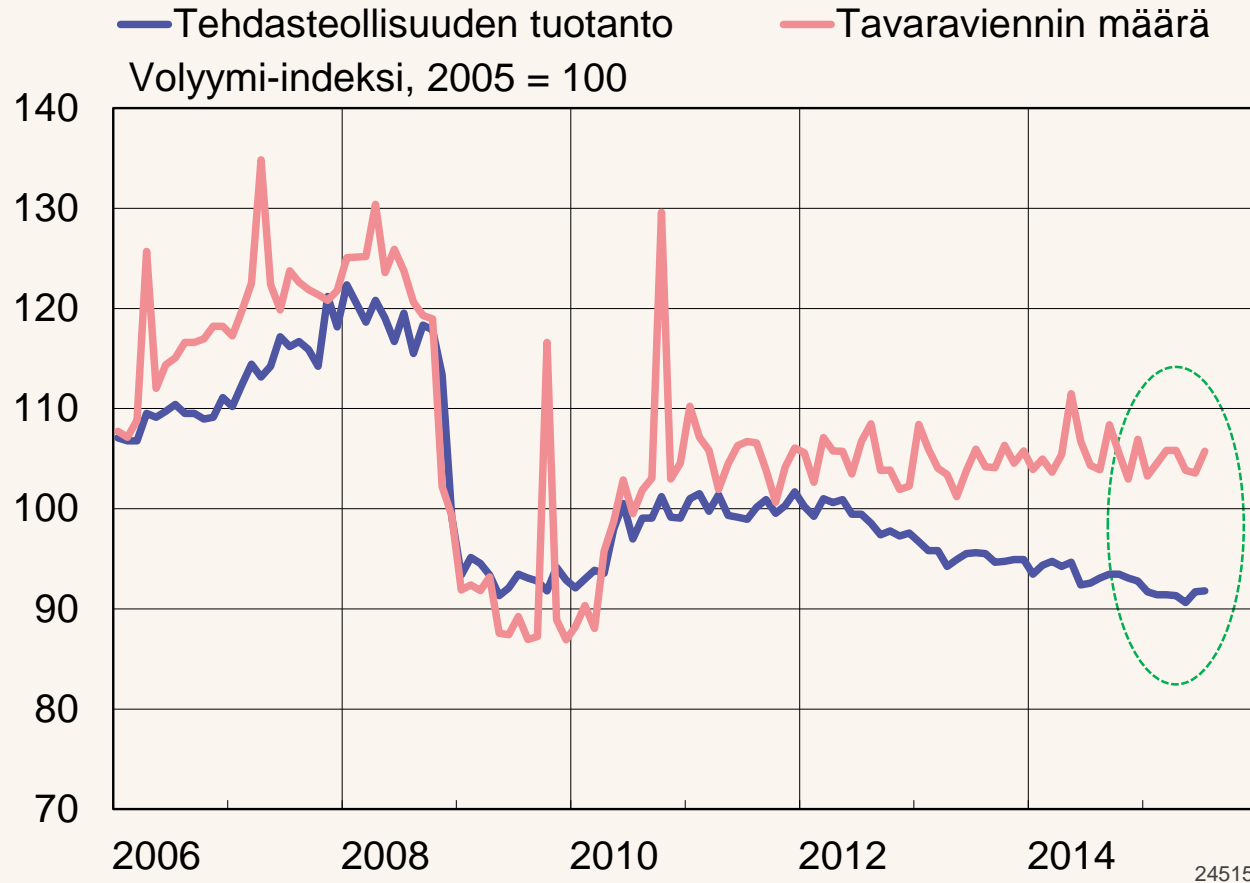

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja EKP (euroalue).
Lähteet: Eurostat, Suomen Pankki ja EKP.

31729

Teollisuustuotanto ja vienti eivät ole kääntyneet kasvuun

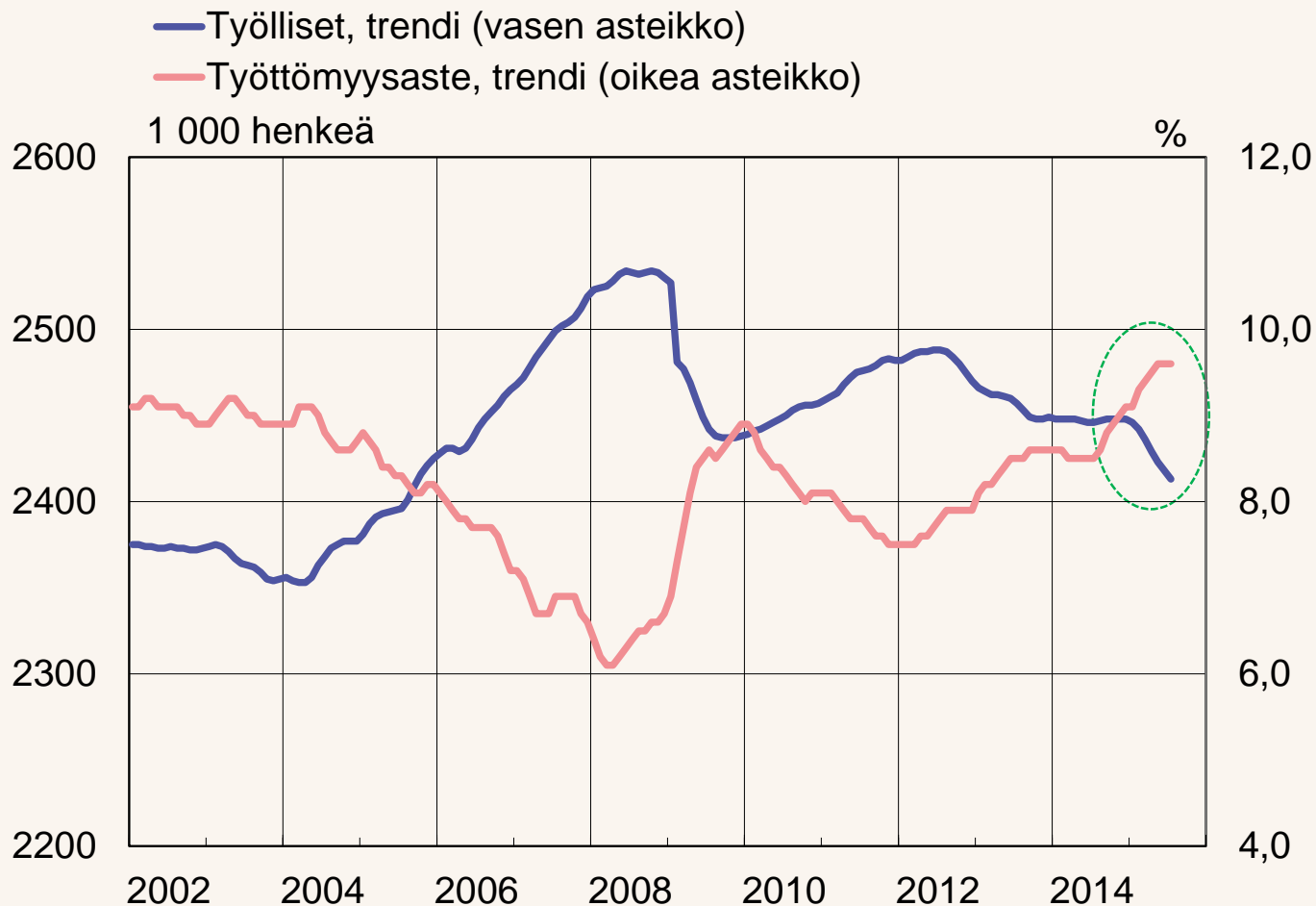
Kausipuhdistettuja lukuja.

24515@Teoll.tuot.&viennin määrä

Lähteet: Tilastokeskus, Tullihallitus ja Suomen Pankki (tavaraviennin määrän kausipuhdistus).

Työllisyystilanne huonontunut

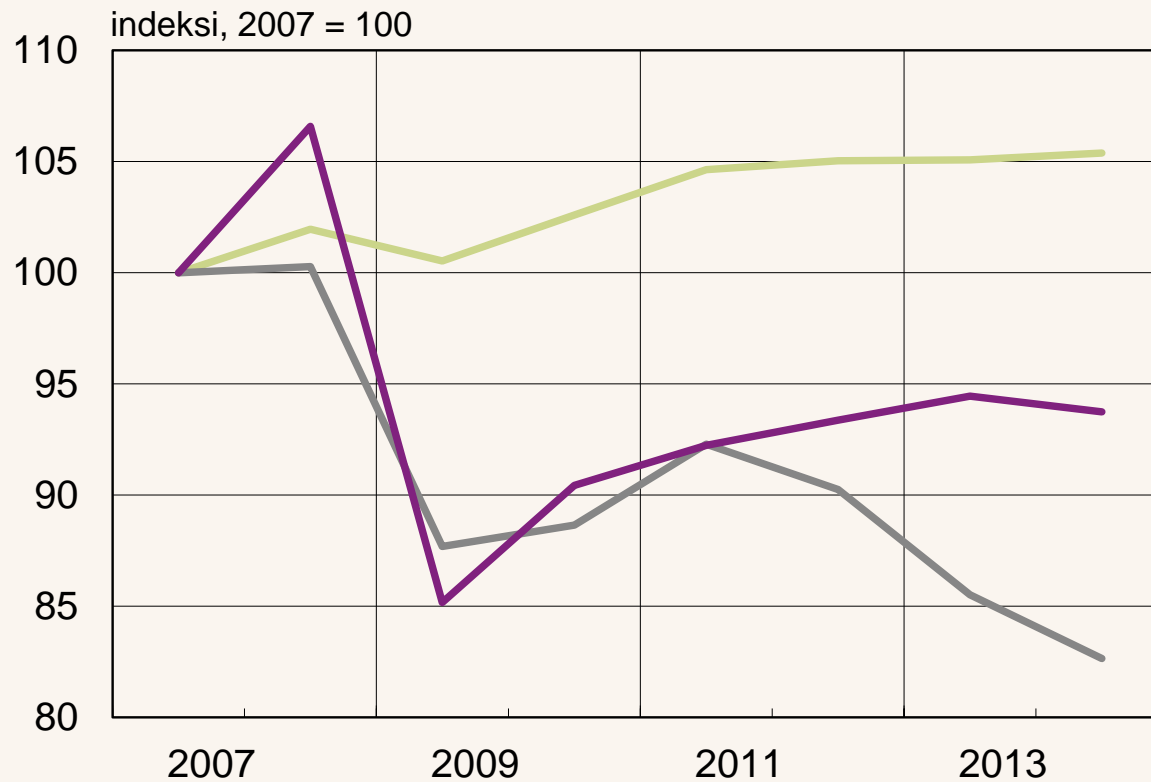
Lähde: Tilastokeskus.

24515@Työttömyysaste&työlliset_trend

Kysyntää on pitänyt yllä kulutus

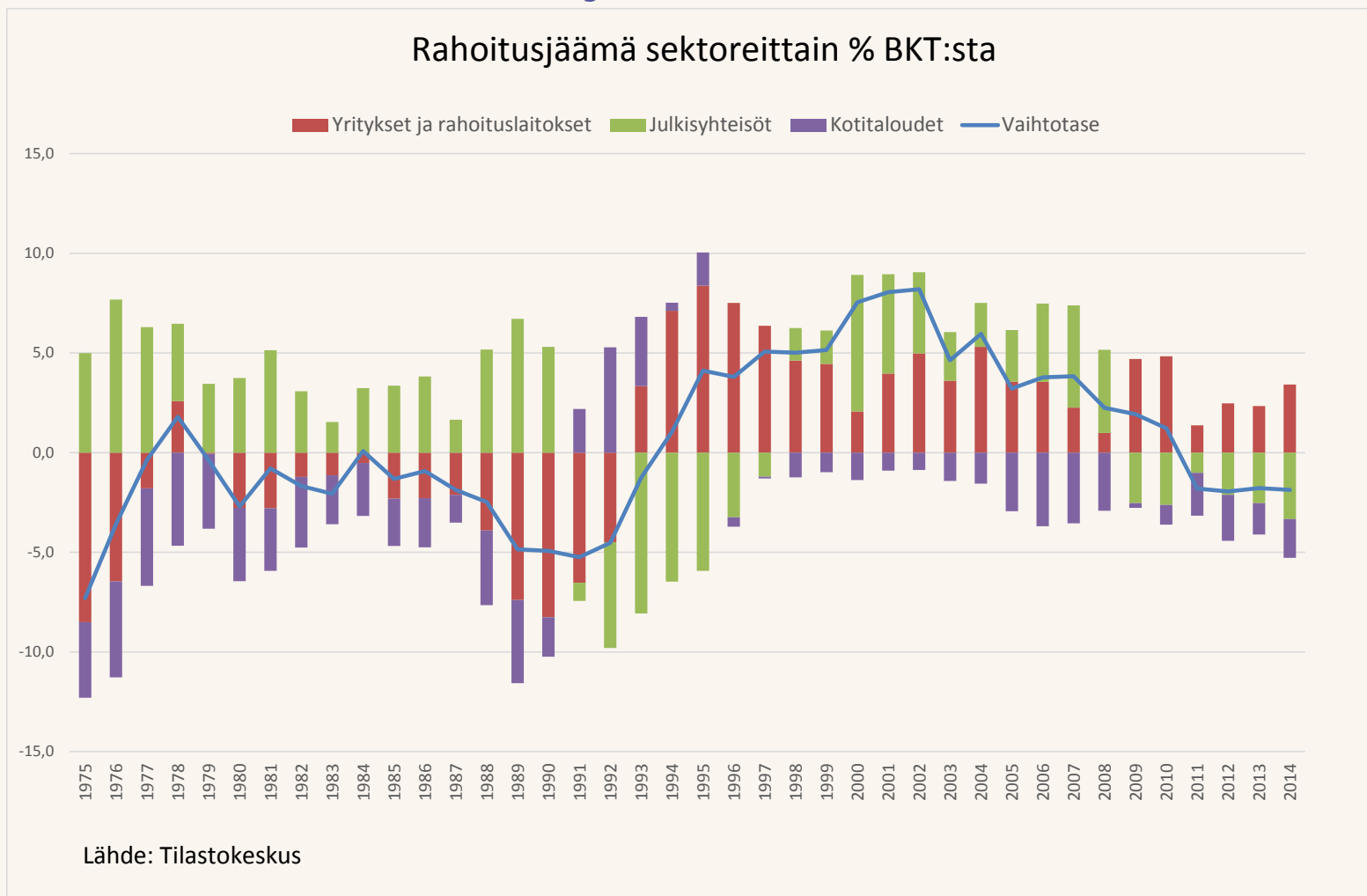
— Kulutusmenot — Kiinteän pääoman bruttomuodostus — Tavaroiden ja palvelujen vienti

Lähde: Tilastokeskus

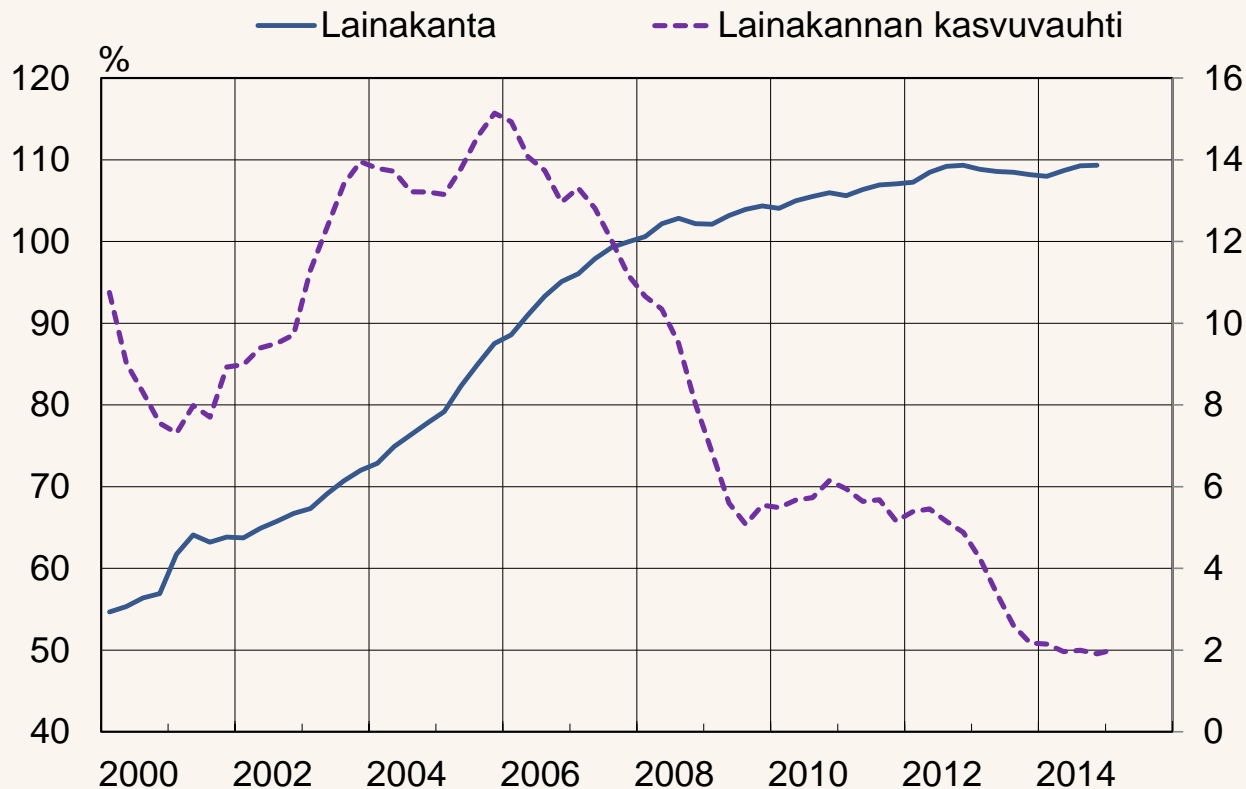
Kotimaista kysyntää on rahoitettu velkaantumalla: Kotitaloudet ja julkinen talous tuntuvasti alijäämäisiä

Kotitalouksien velka-aste noussut vaikka luottojen kasvu hidastunut

Kotitalouksien lainakannan kasvu ja osuus käytettävissä olevista tuloista

Kaikki valuutat.

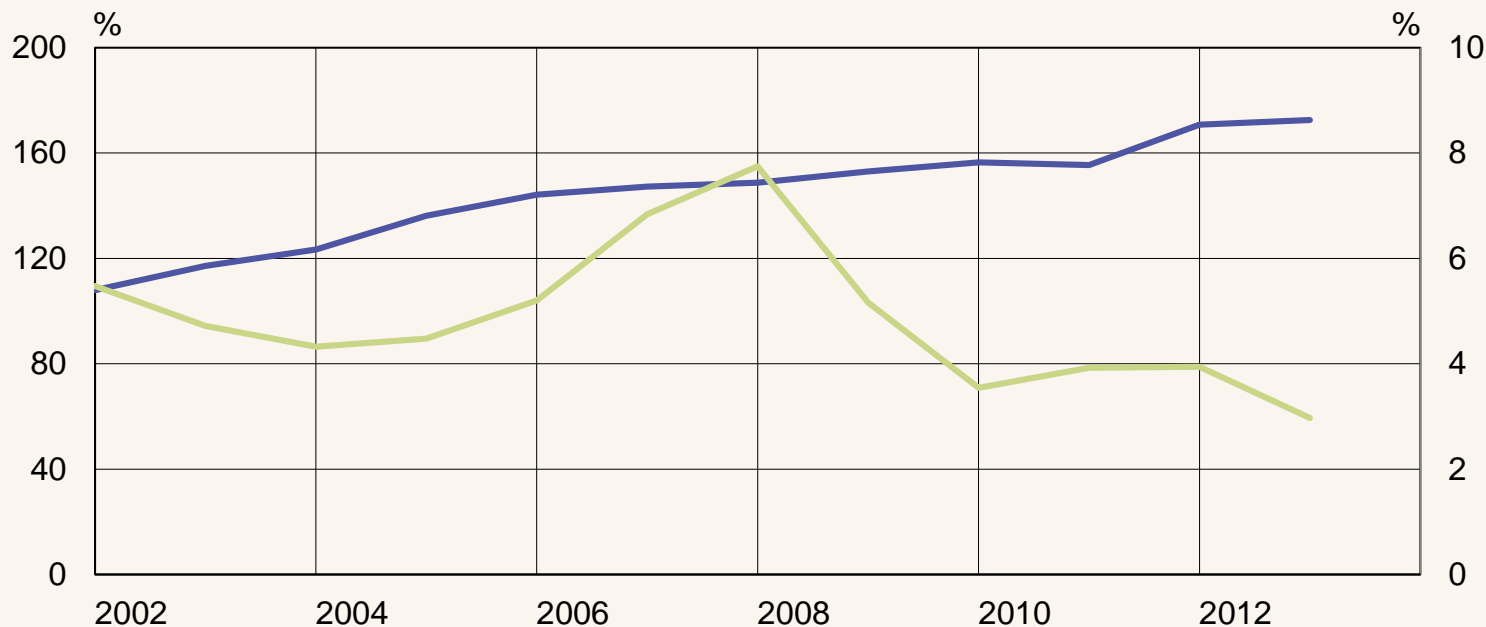
Lähde: Suomen Pankki.

Kotitalouksien korkoherkkyys lisääntynyt velkaantumisen myötä

Velkaantuneiden kotitalouksien keskimääräinen velka- ja korkorasitus Suomessa

- Velat, % käytettävissä olevasta rahatulosta (vasen asteikko)
- Korkomenot, % käytettävissä olevasta rahatulosta (oikea asteikko)

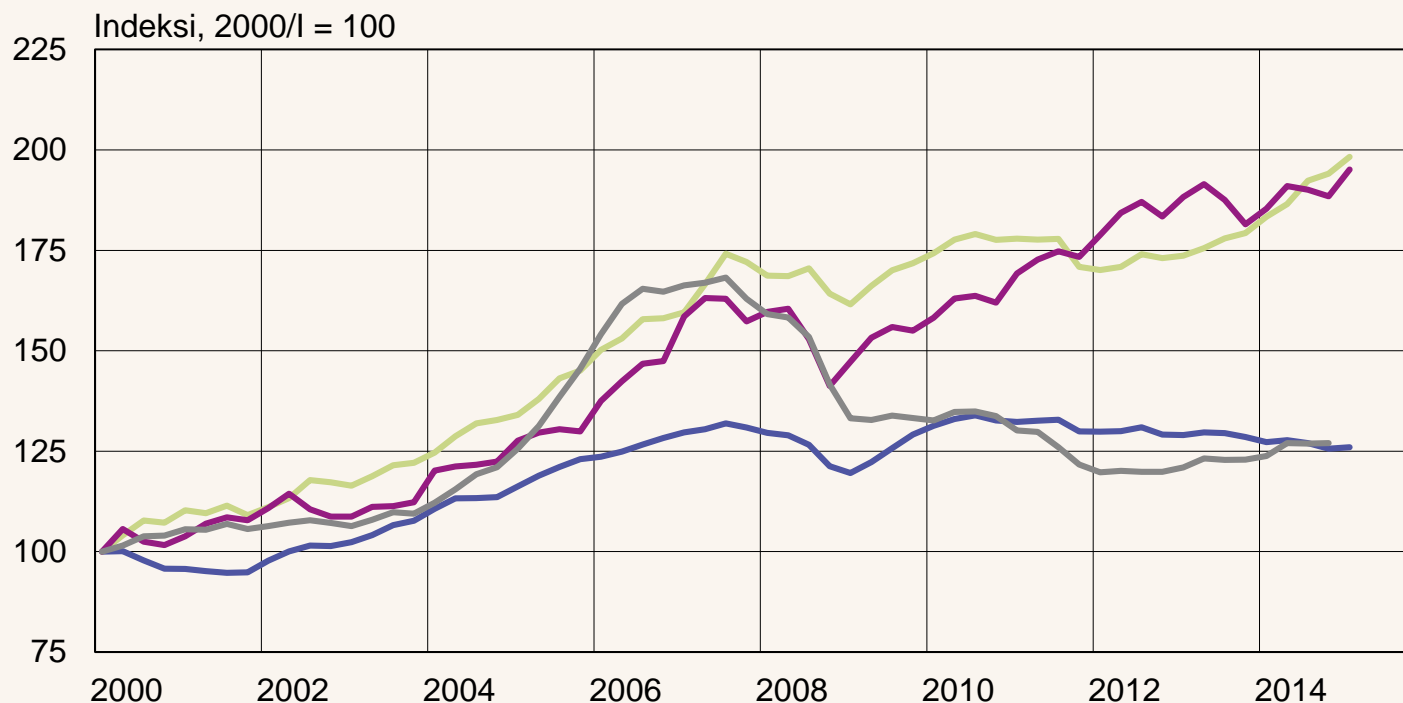
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Asuntomarkkinat eri suhdannevaiheissa Pohjoismaissa

Asuntojen reaaliset hinnat Pohjoismaissa

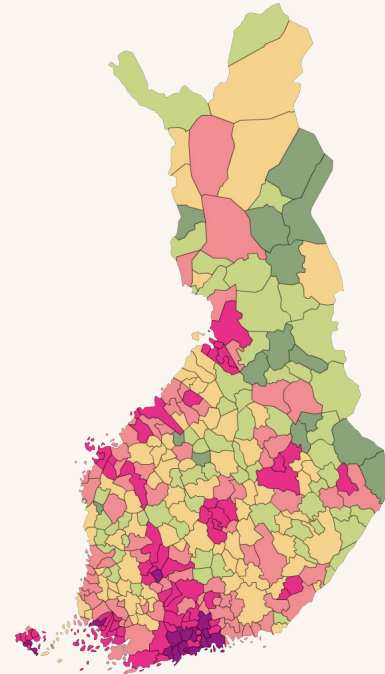
— Suomi — Ruotsi — Norja — Tanska

Asuntojen nimelliset hinnat on muunnettu reaalisiksi kuluttajahintaindeksiä (YKHI) käyttäen.
Lähteet: Tilastokeskus, Euroopan keskuspankki, Eurostat ja Suomen Pankin laskelmat.

Suurimmat asuntovelat keskittyvät kasvukeskuksiin

Asuntovelan määrä kunnittain asuntovelallista kotitaloutta kohti

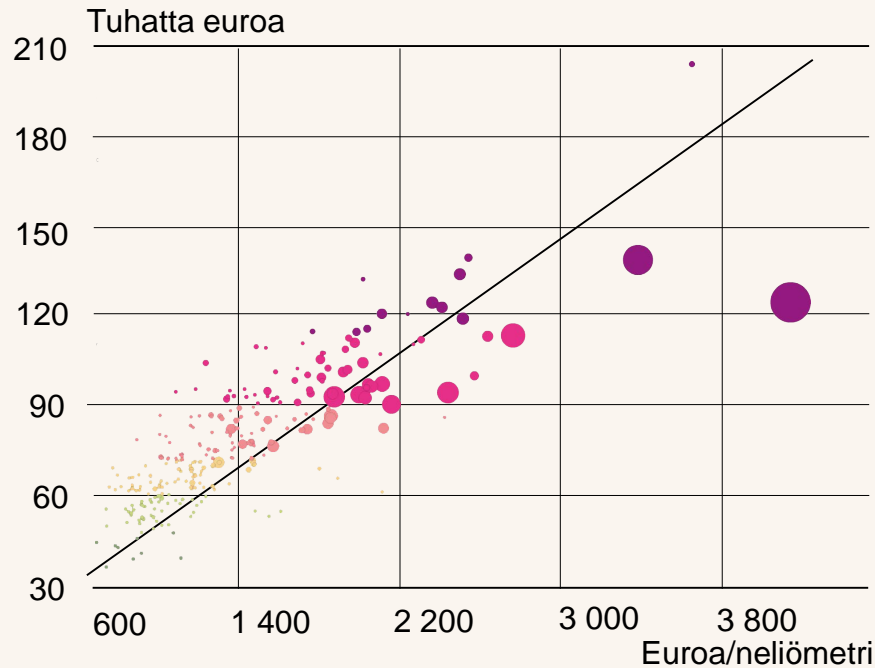
Asuntovelkaluokat on muodostettu jakauman 5. prosenttipisteen alakvartiiliin, mediaanin, yläkvartiiliin ja 95. prosenttipisteen perusteella. Tiedot ovat vuoden 2013 tilanteesta.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Asuntovelkojen tapaan myös asuntojen hinnat eriytyneet alueellisesti

Asuntovelkaantuneisuus ja asuntojen hinnat kunnittain

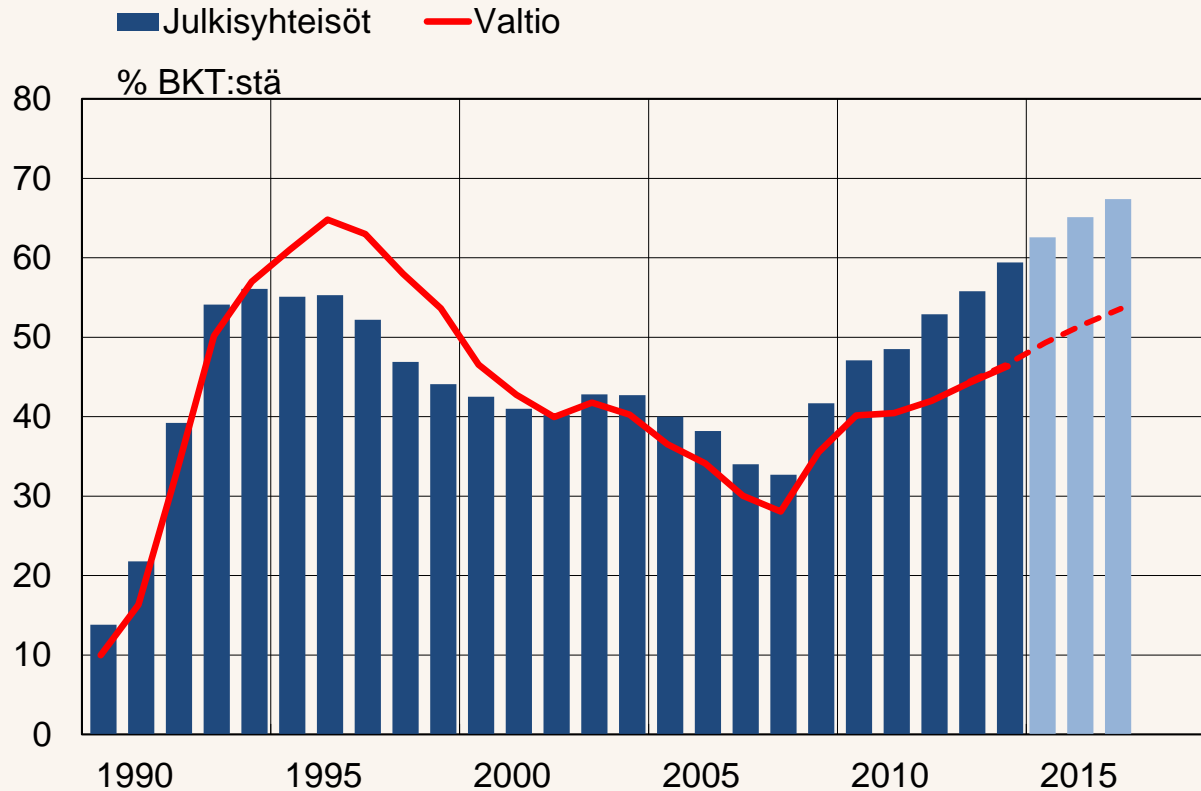
Pystyakselilla keskimääräinen asuntovelan määrä asuntovelallista kotitaloutta kohti (tuhatta euroa) ja vaaka-akselilla asunto-osakehuoneistojen keskimääräinen kauppahinta (euroa neliometri) vuonna 2013. Pisteiden halkaisija kuvastaa asuntovelan kokonaismäärää kunnassa.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Julkisen talouden velka-asteen nousu nopeaa

Julkinen velka

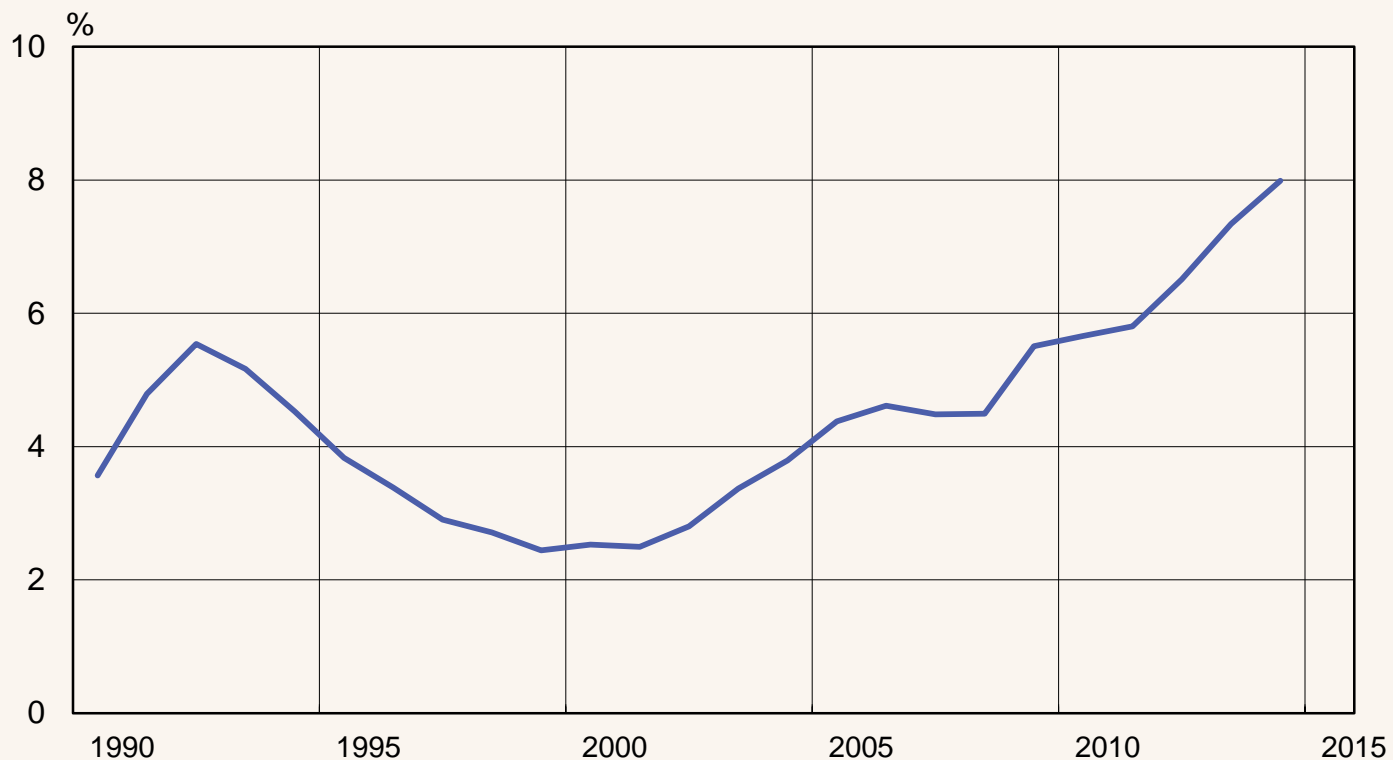

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (ennusteet).

Kuntien velka-aste on noussut voimakkaasti

Kuntien velka (EDP) % BKT:sta

Lähde: Tilastokeskus

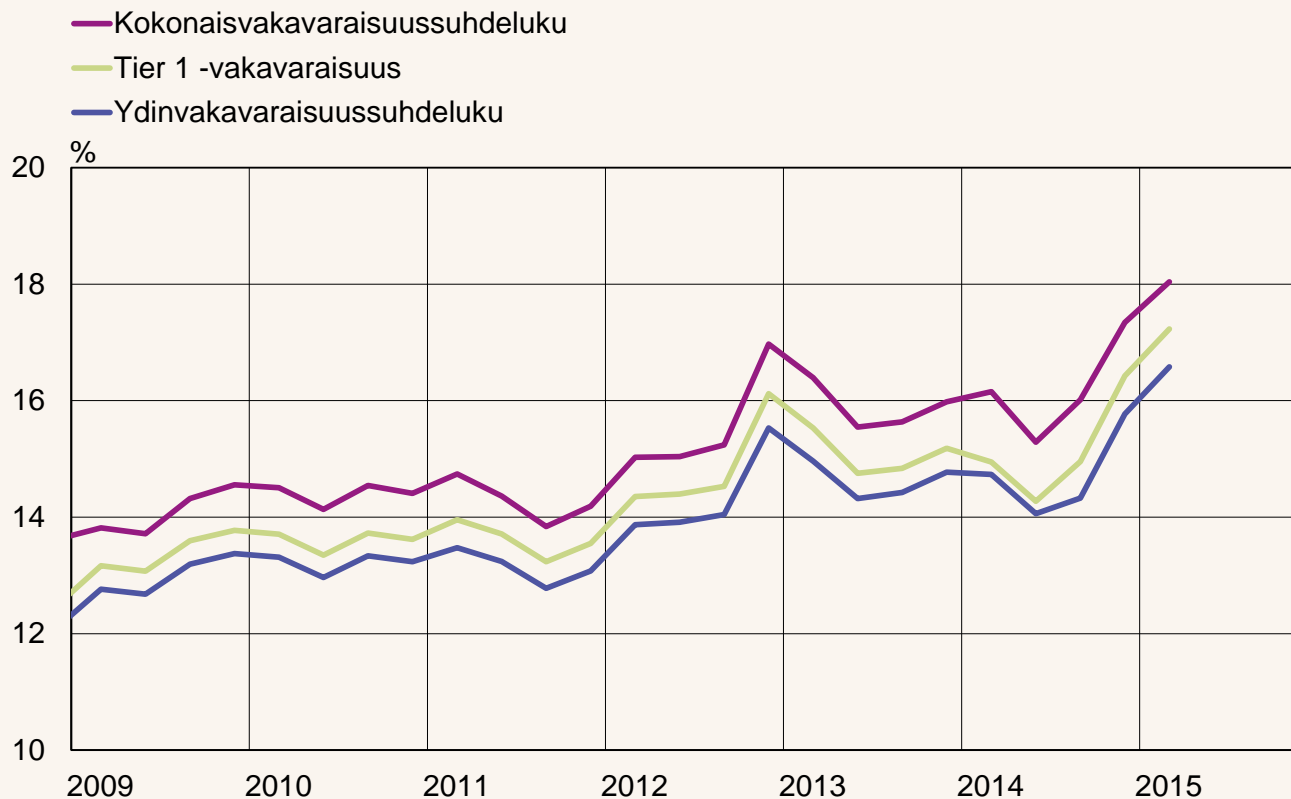
Suomen pankkisektorin kannattavuus ja vakavaraisuus ovat pysyneet hyvinä vaikeassa toimintaympäristössä

- Suomen pankkisektori on
 - yksi euroalueen keskittyneimmistä
 - riippuvainen kansainvälisiltä markkinoilta hankittavasta rahoituksesta
 - voimakkaasti yli maiden rajojen kytkeytynyt
 - asuntoluotonantoon voimakkaasti suuntautunut
- Finanssivalvonnan johtokunta määrittä Suomen rahoitusjärjestelmän kannalta systeemisesti merkittäviksi luottolaitoksiksi
 - Nordea Pankki Suomi Oyj:n, OP Ryhmän, Danske Bank Oyj:n ja Kuntarahoitus Oyj:n.
- Johtokunta asetti 6.7.2015 näille pankeille lisäpääomavaatimuksen
 - joka pitää täyttää ydinpääomalla (Common Equity Tier 1) 7.1.2016 alkaen

Pankkisektorin vakavaraisuus vahvistunut ja täyttää nyt jo asetetut lisäpääomavaatimukset

Pankkisektorin vakavaraisuussuhdeluvut

Lähde: Finanssivalvonta.

Talouspolitiikalla kovat haasteet

- *Julkisen talouden sopeuttaminen*
- *Viennin kilpailukyvyn parantaminen*
- *Rakenteelliset uudistukset*

Hallitusohjelman tavoitteiden saavuttaminen olisi merkittävä askel

- *Julkisen talouden sopeuttamistoimia tarvitaan, jotta menotaso saadaan mitoitettua aiempaa hitaammin kasvavaan rahoituspohjaan*
- *Rakenteellisia uudistuksia tarvitaan välttämättä, mutta niiden vaikutukset näkyvät vasta vuosien kuluttua ja vaikutusten koko on tänään epävarma*
- *Kustannuskilpailukyvyn kohentamiseksi tarvitaan maltillisia palkkaratkaisuja ja muita toimia*
 - *Maltillisen palkkaratkaisut parantavat yksin kustannuskilpailukykyä hyvin hitaasti*
 - *Yksi keino on paikallisen sopimisen edistäminen*

Yhteenveto:

- ***Suomen ongelmat suuria, eikä merkkejä elpymisestä juuri ole***
- ***Ongelmien syvyys ymmärretään laajasti***
- ***Nyt tulee pitää tavoitteet korkealla ja edetä ratkaisuihin ja toimeenpanoon***

Kiitos!